

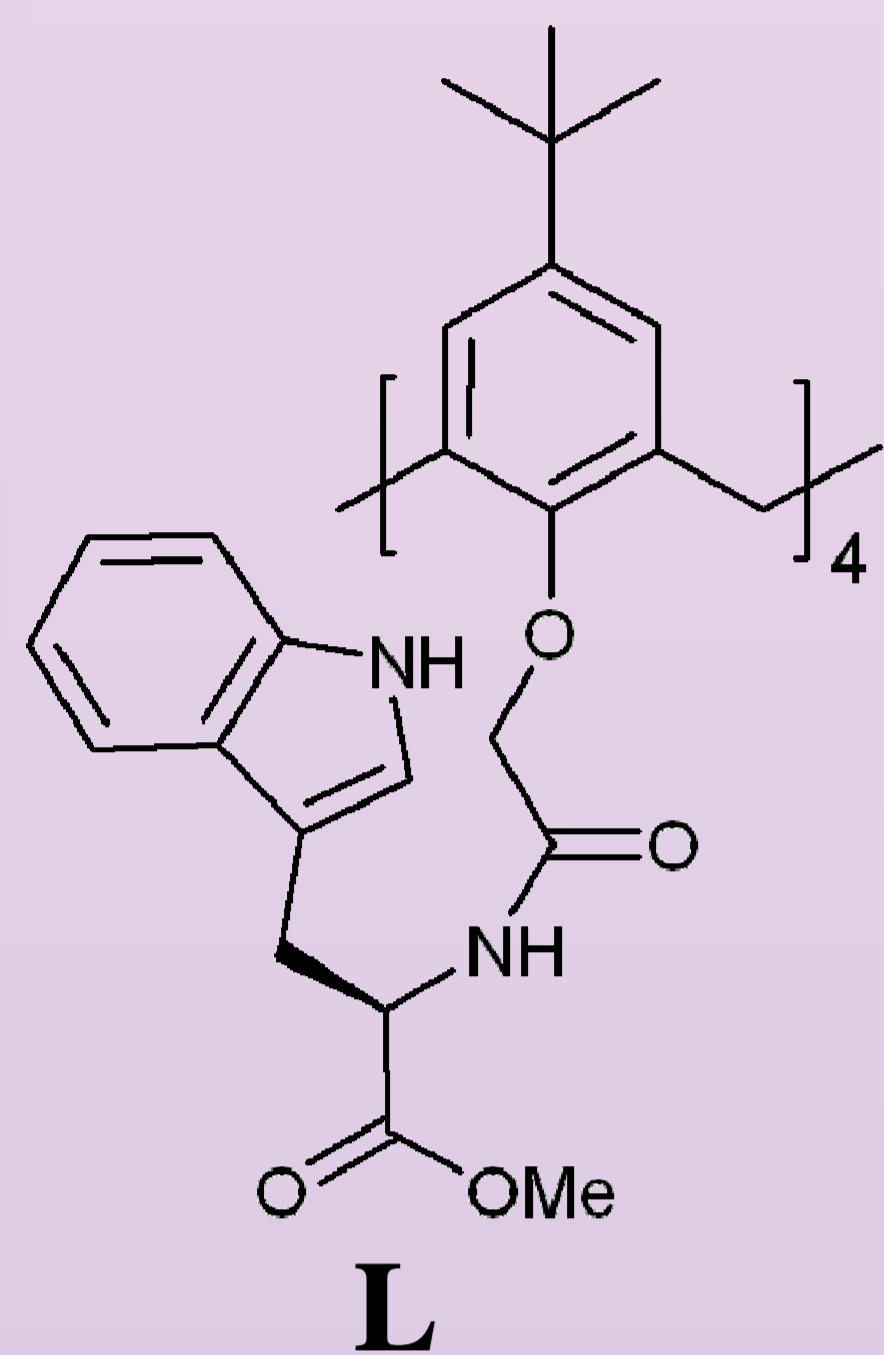
Triptofanski derivat kaliks[4]arena kao receptor fluorida

Nikola Bregović¹, Ivana Borilović¹, Dunja Božić¹, Leo Frkanec², Vladislav Tomišić¹

E-mail: nbregovic@chem.pmf.hr

¹ Kemijski odsjek, Prirodoslovno-matematički fakultet, Sveučilište u Zagrebu, Horvatovac 102 A, Zagreb

² Zavod za Organsku kemiju i biokemiju, Institut Ruđer Bošković, Bijenička cesta 54, Zagreb

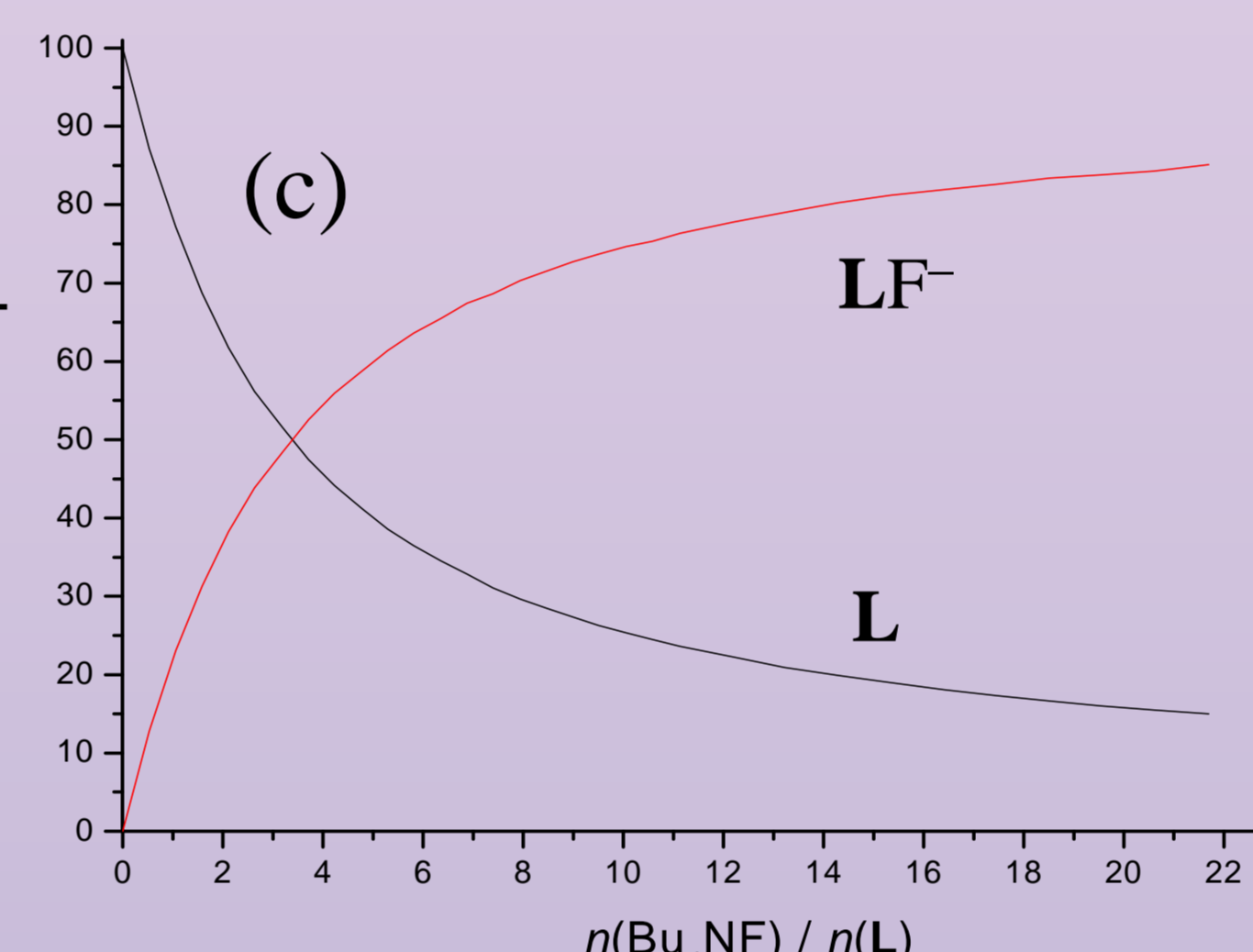
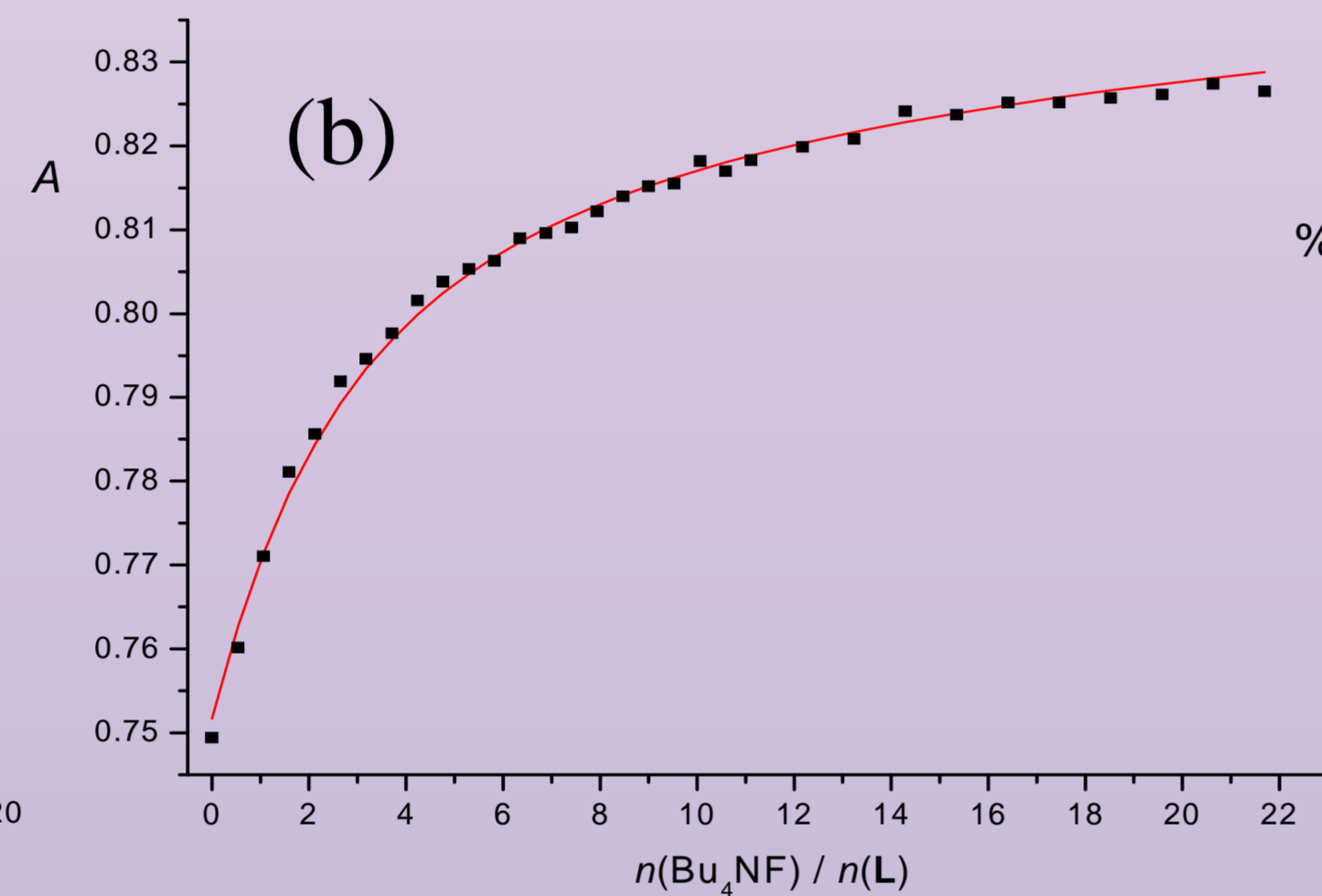
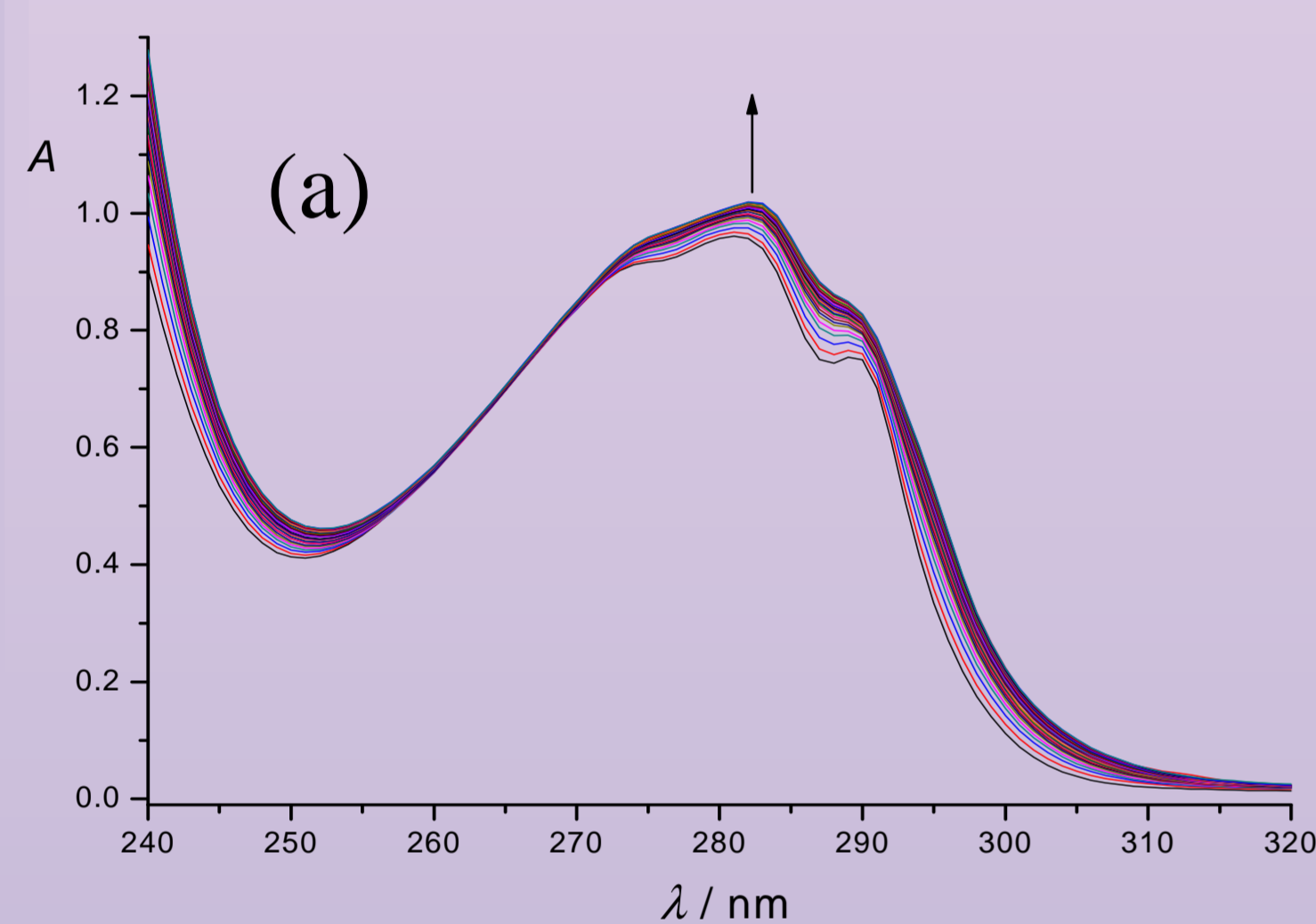

- spoj **L** – fluorescentni derivat kaliks[4]arena
- ranije su ispitivana njegova svojstva kompleksiranja metalnih kationa (Na^+ , K^+ , Eu^{3+} ...) u otopini^[1]
- spektrofotometrijski i fluorimetrijski opažena selektivnost receptora **L** prema fluoridnom anionu u odnosu na Cl^- , I^- i Br^-
- istražena stabilnost fluoridnog kompleksa s **L** te tercijskih kompleksa **L**-kation-fluorid

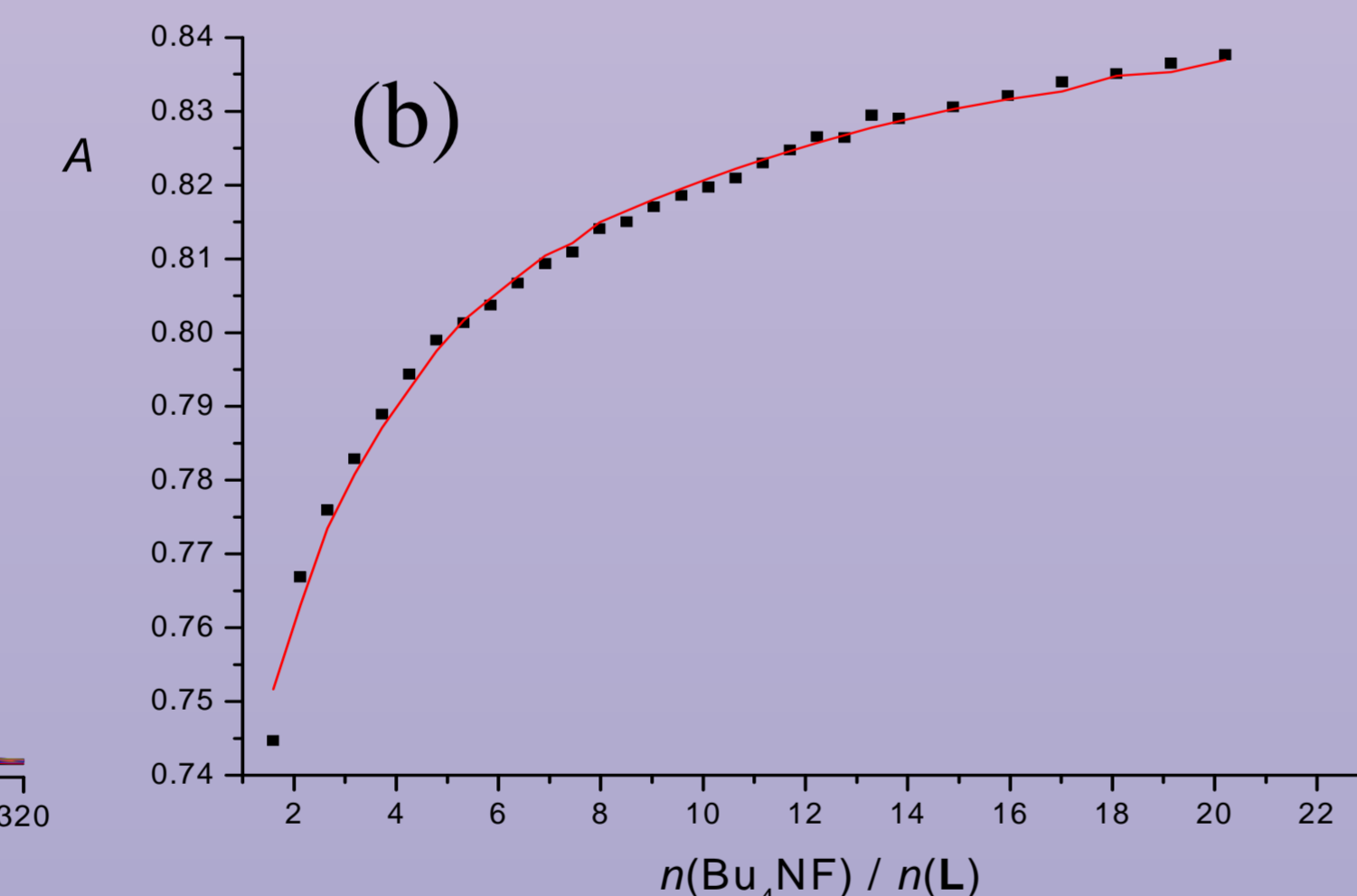
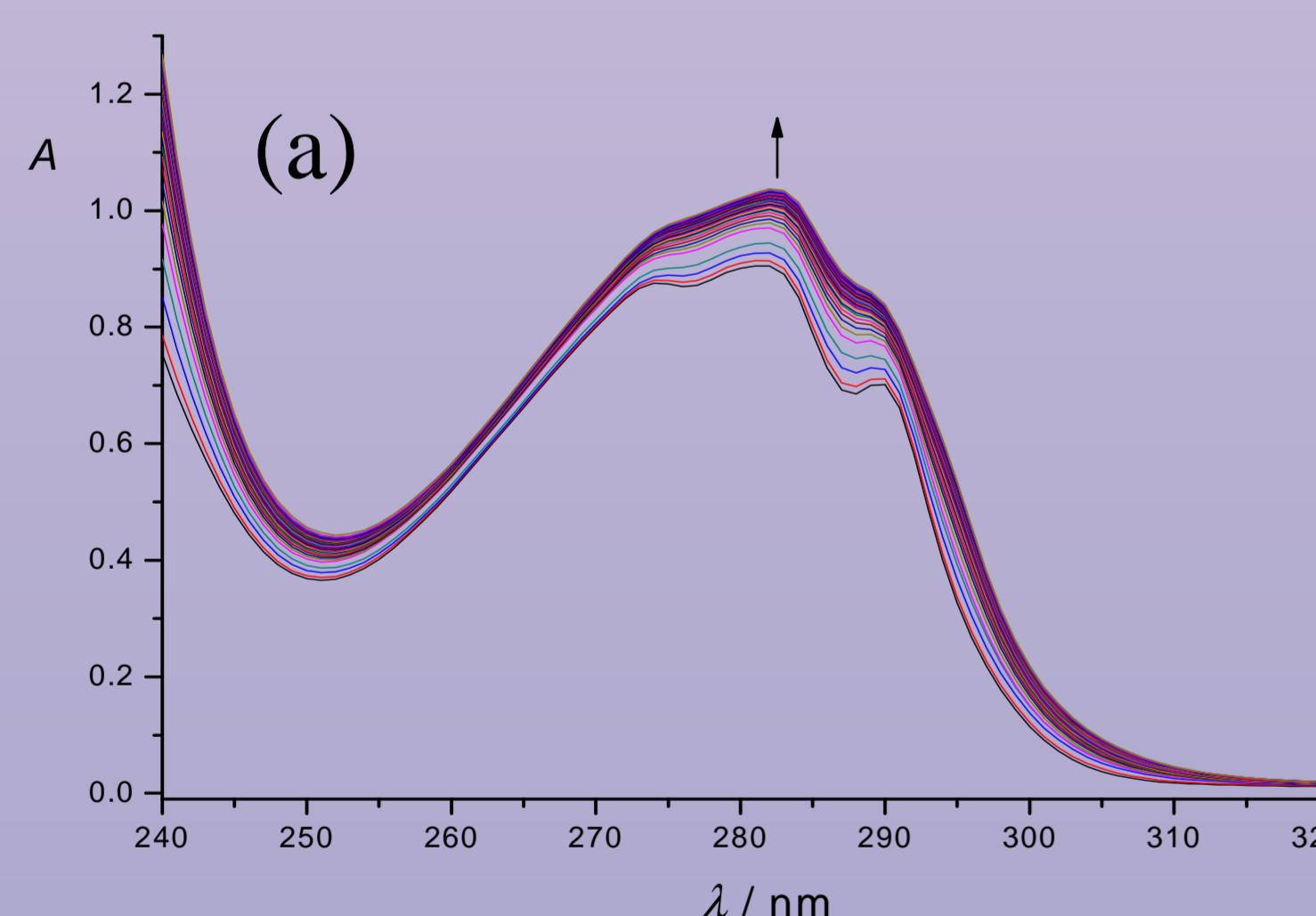
Spektrofotometrijski određene vrijednosti konstanti ravnoteže kompleksiranja fluoridnog iona s ligandom **L** i njegovim kationskim kompleksima u acetonitrilu pri 25 °C.

KATION	$\log(K_{\text{LMF}} / \text{mol}^{-1} \text{dm}^3) \pm \text{SE}$
–	$3,96 \pm 0,01$
Na^+	$4,11 \pm 0,01$
K^+	$3,82 \pm 0,01$
Mg^{2+}	$3,92 \pm 0,01$
Ca^{2+}	$3,98 \pm 0,01$
Sr^{2+}	$3,98 \pm 0,01$

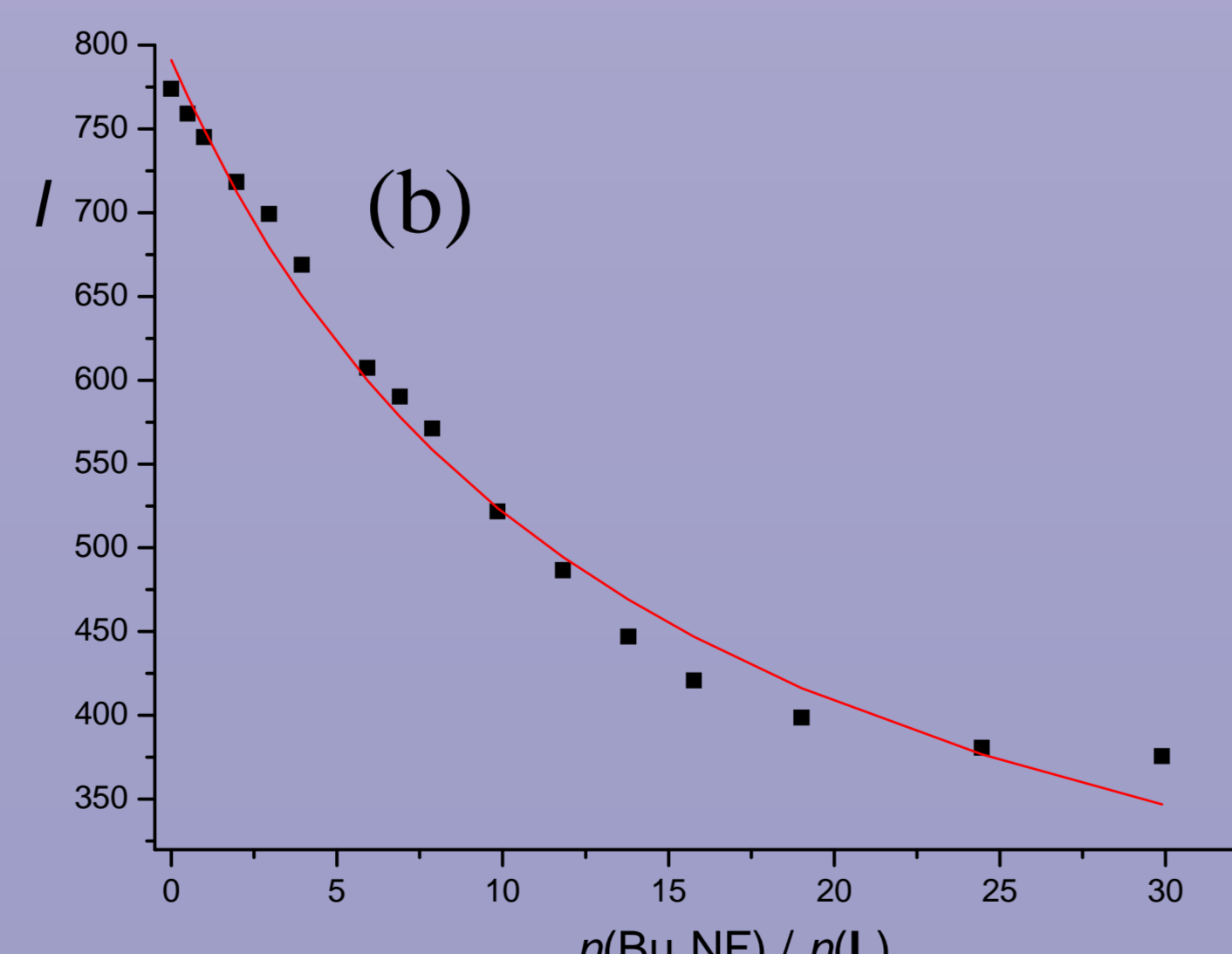
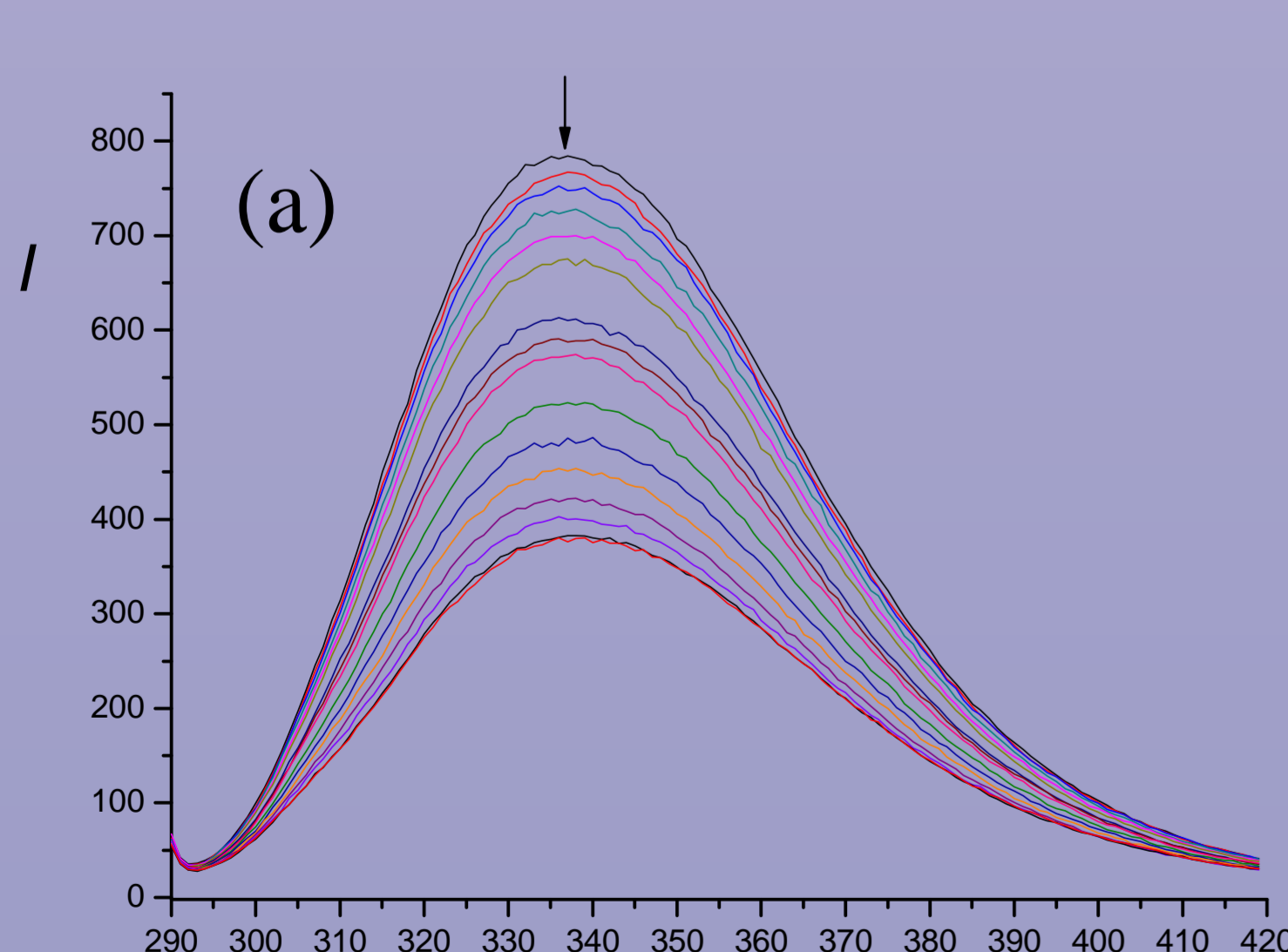
Rezultati

Spektrofotometrijska titracija spoja **L** s Bu_4NF u MeCN pri 25 °C; $c(\text{L}) = 4 \times 10^{-5} \text{ mol dm}^{-3}$. a) spektralne promjene tijekom titracije ($n(\text{F}) / n(\text{L}) = 0 - 22$); b) eksperimentalne (•) i izračunane (–) vrijednosti apsorbancije pri $\lambda = 290 \text{ nm}$; c) distribucijski dijagram u acetonitrilnoj otopini spoja **L** i Bu_4NF .

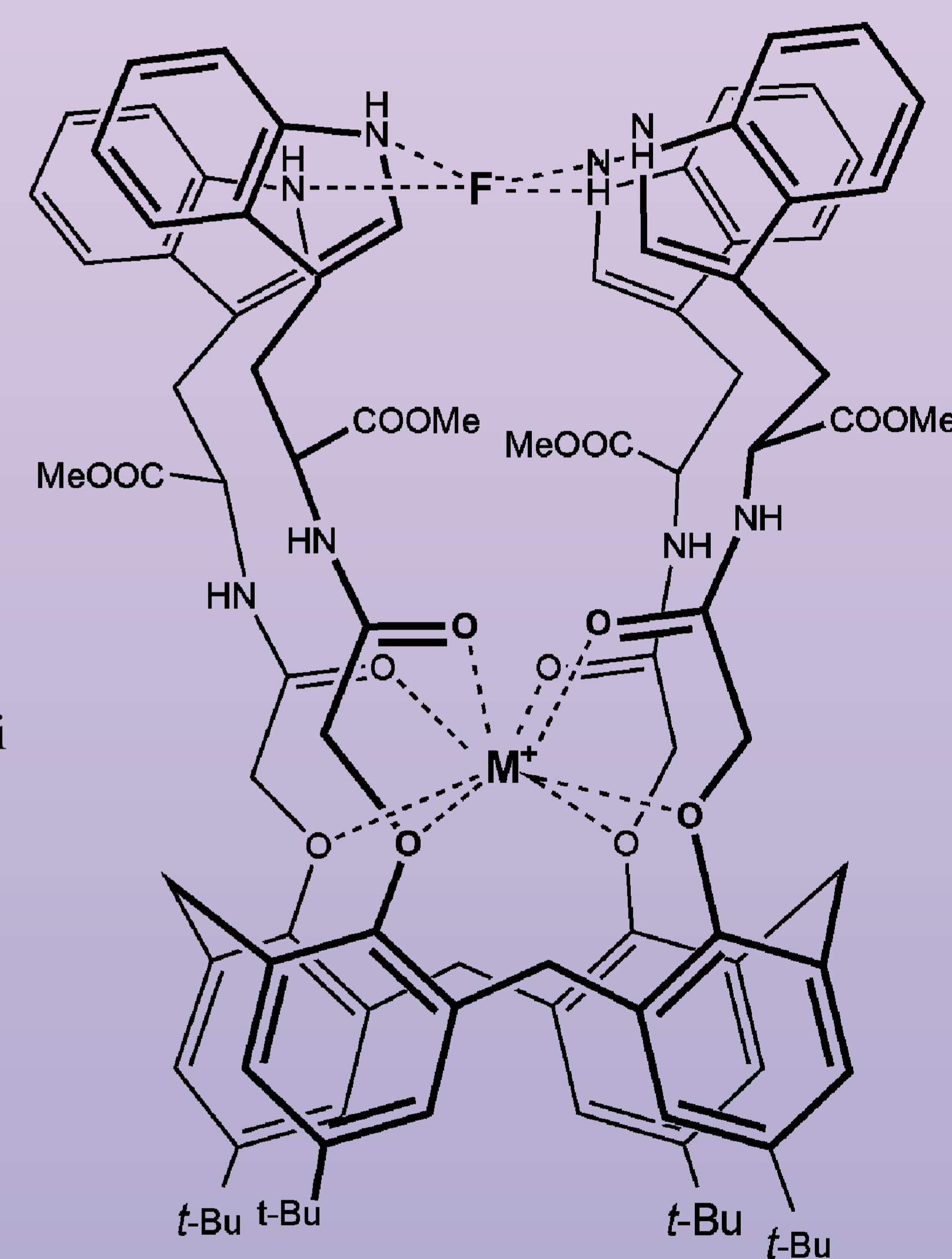
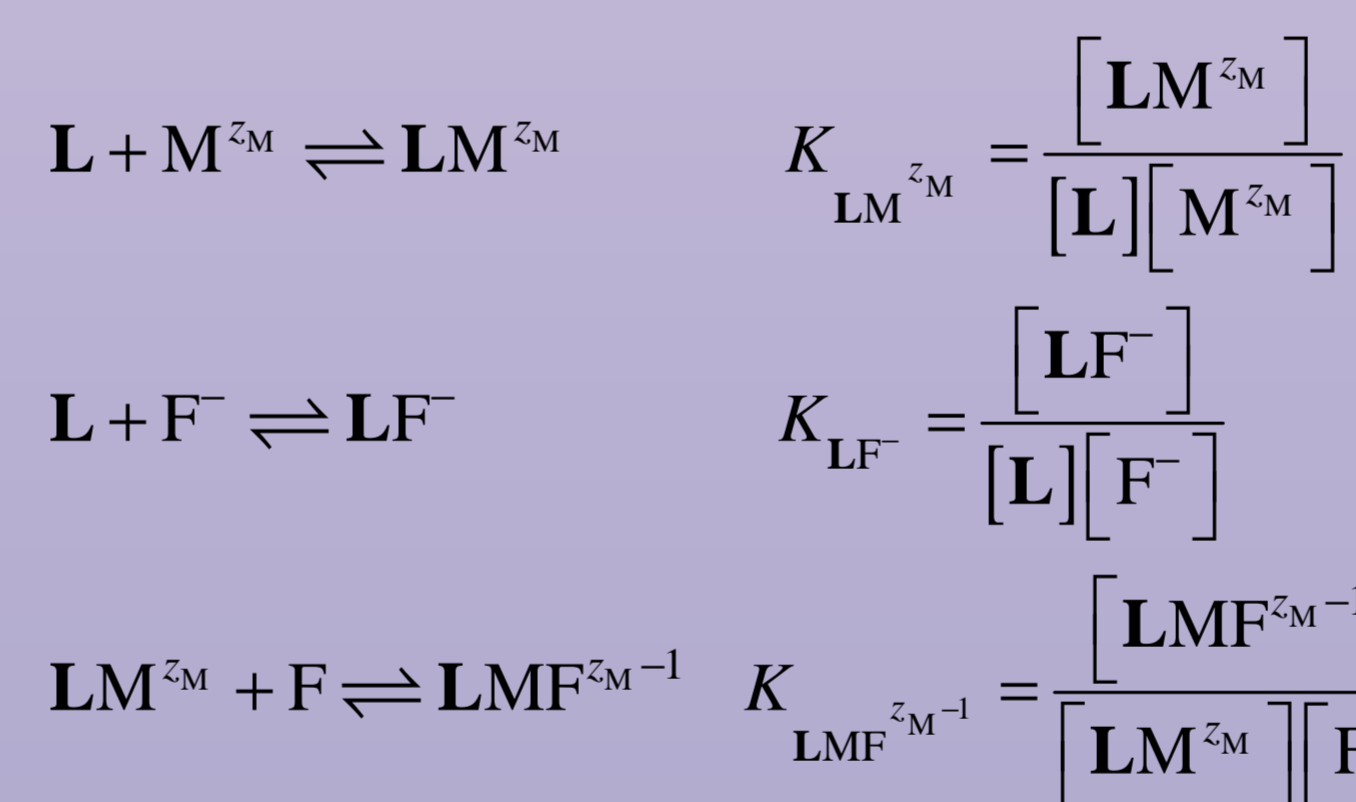

Primjer spektrofotometrijske titracije spoja **L** s Bu_4NF u MeCN uz prisustvo kationa (Na^+) pri 25 °C; $c(\text{NaClO}_4) = c(\text{L}) = 3,97 \times 10^{-5} \text{ mol dm}^{-3}$. a) spektralne promjene tijekom titracije ($n(\text{F}) / n(\text{L}) = 0 - 22$); b) eksperimentalne (•) i izračunane (–) vrijednosti apsorbancije pri $\lambda = 290 \text{ nm}$.

Fluorimetrijska titracija spoja **L** s Bu_4NF u MeCN pri 25 °C; $c(\text{L}) = 2,6 \times 10^{-6} \text{ mol dm}^{-3}$. a) promjene u emisijskom spektru tijekom titracije ($n(\text{F}) / n(\text{L}) = 0 - 30$), $\lambda_{\text{exc}} = 280 \text{ nm}$; b) eksperimentalne (•) i izračunane (–) vrijednosti intenziteta fluorescencije pri $\lambda = 340 \text{ nm}$.

Jednadžbe reakcija nastajanja kompleksa i pripadajuće konstante ravnoteže:

Pretpostavljena struktura kompleksa LMF.

Zaključak

- emisijski spektar otopine spoja **L** znatno se mijenja prilikom nastajanja fluoridnog kompleksa što omogućava praćenje reakcije pri izrazito niskim koncentracijama ($6 \times 10^{-7} \text{ mol dm}^{-3}$) – spoj **L** može poslužiti kao senzor F^- iona visoke osjetljivosti
- prisutnost kationa različitih dimenzija i naboja ne utječe značajno na konstantu ravnoteže kompleksiranja fluorida
- na temelju rezultata može se pretpostaviti da je koordinacija F^- iona ostvarena vodikovim vezama sa NH-skupinama triptofanskih podjedinica
- u nastavku istraživanja potpuniji uvid u strukturu kompleksa pokušat će se dobiti pomoću NMR-spektroskopskih metoda te će se ispitati svojstva receptora kao transportnog sustava za parove iona